

L'ARTICLE DE STALIN SOBRE LA REVOLUCIÓ MUNDIAL ¹

Lev Trotski

9 de març de 1938

versió catalana feta per Alejo Martínez – alejomp@lycos.es - des de: "El artículo de Stalin sobre la revolución mundial", en, *Escritos*, Tom IX, Volum 2, Editorial Pluma, Bogotá, 1977, pp. 355-360.

Al febrer, la premsa mundial prestà molta atenció a un article de Stalin que tractava el problema de la dependència de la Unió Soviètica del suport del proletariat internacional. L'article fou interpretat com una negativa de Stalin a cooperar pacíficament amb les democràcies occidentals, en nom de la revolució internacional. La premsa de Goebbels anuncià, "Stalin ha llençat la seua màscara i ha demostrat que els seus objectius no difereixen dels de Trotski", etcètera. El mateix pensament fou desenvolupat fins i tot en les publicacions més crítiques dels països democràtics.

És necessari avui refutar aquesta interpretació? Els fets són més eloqüents que no les paraules. Si Stalin intentava tornar a la senda de la revolució no hauria exterminat i desmoralitzat els revolucionaris. En última anàlisi, Mussolini té raó quan diu en el *Giornale d'Italia* que fins ara ningú ha colpejat tant la idea de comunisme (revolució proletària) i ha exterminat comunistes amb tant d'odi com Stalin.

Vist des d'un punt de vista purament teòric, cosa que no és difícil, l'article del 12 de febrer és una simple repetició de les fórmules que Stalin introduí per primera vegada en la tardor de 1924, quan trencà amb la tradició del bolxevisme: dins de la Unió Soviètica "nosaltres" hem introduït el socialisme, quan liquidarem la burgesia nacional i organitzarem la cooperació del proletariat i dels camperols; però la Unió Soviètica està rodejada d'estats burgesos que amenacen amb la intervenció i la restauració del capitalisme; és, doncs, necessari reforçar la defensa i assegurar el suport del proletariat mundial. Stalin mai abandonà aquestes fórmules abstractes, sinó que gradualment els ha donat una nova interpretació. En 1924, l'"ajuda" del proletariat occidental s'entenia ocasionalment com la revolució internacional. En 1938 començà a significar la cooperació política i econòmica de la Komintern amb aquells governs burgesos que podrien ajudar directament o indirecta la Unió Soviètica en cas de guerra. És veritat que aquesta fórmula pressuposa, d'altra banda, una política revolucionària dels anomenats partits "comunistes" d'Alemanya i del Japó. Però precisament en aquests països la importància de la Komintern és quasi nul·la.

No obstant no fou només per casualitat que Stalin publicà el seu “manifest” el 12 de febrer. L’article en si, i els ecos que provocà, foren un element força essencial en la preparació de l’actual judici. En renovar la campanya en els tribunals contra les restes de la vella generació bolxevic, després d’un descans d’un any, naturalment Stalin féu tot allò possible per tal de donar la impressió als treballadors de la Unió Soviètica i del món que actuava no en interès de la seua pròpia camarilla sinó en interès de la revolució internacional. D’ací l’ambigüitat deliberada d’algunes de les expressions de l’article: sense espantar la burgesia conservadora, també han de tranquil·litzar els obrers.

Així, l’afirmació que Stalin llençà la seua màscara pacifista en aquest article és completament falsa. En realitat es posà temporalment una semirevolucionària. Per a Stalin la política internacional està subordinada a la interna. Aquesta significa per a ell, sobretot, la lluita per l’autopreservació. Per tant els problemes polítics són secundaris als policíacs. Només en aquest camp treballa el pensament de Stalin ininterrompudament i infatigable.

En 1936, mentre preparava secretament la porga massiva, Stalin llençà la idea d’una nova constitució “la més democràtica del món”. No mancaren elogis per a un gir tan afortunat de la política del *Kremlin*! Si es publicués ara una col·lecció d’articles escrits pels amics patentats de Moscou sobre la “constitució més democràtica” molts dels autors no podrien fer una altra cosa que cremar-se de vergonya. Els escarafalls sobre la constitució serviren per a diversos fins al mateix temps; però el principal, el que preval completament sobre els altres, fou el de manipular l’opinió pública abans del judici Zinoviev-Kamenev.

L’1 de març de 1936, Stalin concedí una famosa entrevista a Roy Howard. Un petit punt d’aquesta conversa escapà a l’atenció del públic de l’època: les llibertats democràtiques futures, digué Stalin, estan destinades a tots, però els terroristes no seran perdonats. La mateixa reserva ominosa fou feta per Molotov en una entrevista donada al director de *Le Temps*, Chastenet. “La generació actual”, digué el cap del govern, “fa més i més innecessàries certes estrictes mesures administratives preses en el passat. No obstant”, afegí Molotov seguint Stalin, “el govern ha de continuar fort contra els terroristes...” (*Le Temps*, 24 de març de 1936). “Terroristes”? Però després de l’assassinat episòdic de Kirov, amb el consentiment de la GPU, l’1 de desembre de 1934, no s’havien presentat actes terroristes. Plans “terroristes”? Però ningú sospitava res encara sobre els “centres” trotskistes. La GPU descobrí aquests “plans” i “centres” només a través del testimoni. Mentre, Zinoviev, Kamenev i els altres començaren a confessar els seus crims ficticis només al juliol de 1936; Lleó Sedov ho provà en aqueix temps basant-se en material oficial en el seu *Llibre Roig* (París, 1936).

Així, en les entrevistes mencionades abans, Stalin i Molotov mencionaren els terroristes per “previsió”, és a dir, preparació inquisitorial de les confessions

venidores. Les efusions sobre llibertats democràtiques eren només una corfa buida. El moll era una referència a males penes perceptible per a “terroristes” anònims. Aquesta fou aclarida força aviat amb l’afusellament de diversos milers de persones.

Paral·lelament a l’ostentosa preparació de la “constitució “ hi hagué una sèrie de banquets en el *Kremlin*, en els quals membres del govern abraçaven membres de l’aristocràcia obrera i camperola (“stakhanovistes”). S’anuncià en tots els banquets, que havia començat per fi l’època d’una “vida feliç”. Stalin fou confirmat amb el nom de “pare dels pobles”, que ama l’home i es preocupa tendrament per ell. I crec que es pot perdonar més d’una vegada als meus amics per dir després de veure aquestes fotografies idíl·liques: “Evidentment es forja quelcom terrible.” La idea del director d’escena era donar al món un quadro d’un país que, després d’anys amargs de lluita i privacions, s’endinsava finalment en el camí de la constitució “més democràtica”, creada “pel pare dels pobles”, que ama la gent, especialment els xiquets... i que sobre aquest atractiu teló de fons sobtadament presenta les figures diabòliques dels trotskistes, que sabotegen l’economia, organitzen la fam, enverinen els treballadors, atempten contra la vida del “pare dels pobles” i que lliuren el país feliç perquè el destruïsquen en trossos els tirans feixistes.

Recolzat per l’aparell totalitari i pels il·limitats recursos materials, Stalin ha concebut un pla original: atreure la consciència mundial i amb l’aprovació de tota la humanitat alliberar per sempre de tota oposició la camarilla del *Kremlin*. Quan s’expressà aquest pensament en 1935-1936 en forma d’advertència, moltes persones ho explicaren com a “l’odi de Trotski envers Stalin “. L’odi personal en problemes d’escala històrica és un sentiment absolutament mesquí i menyspreable. Però en la política, al igual que en la vida personal, no existeix res més terrible que la ceguesa. Mentre més difícil la situació, més necessari seguir el consell de Spinoza: “ni plorar, ni riure, sinó comprendre.”

En el curs de la preparació del present judici, “la constitució més democràtica” se les enginyà per a revelar-se com una farsa burocràtica, com un plagi provincià de Goebbels. Els cercles liberals i democràtics occidentals començaren a adonar-se de l’engany. La desconfiança envers la burocràcia soviètica, que sovint havia coincidit malauradament amb fredor vers la Unió Soviètica, començà a afectar més i més amplis estrats. D’altra banda, una greu decepció començà a penetrar les organitzacions obreres. En la pràctica política la Komintern es troba a la dreta de la Segona Internacional. A Espanya, el Partit Comunista ofega l’ala esquerra de la classe obrera amb mètodes de la GPU. A França els comunistes han esdevingut, segons una expressió de *Le Temps*, els representants de “xovinistes en vacances”. Açò també pot veure’s més o menys als Estats Units i en altres països. La política tradicional de la col·laboració de classes, contra la qual s’aixecà la Tercera Internacional, s’ha tornat ara, en una

forma exagerada, la política oficial del stalinisme, amb una repressió sagnant de la GPU en defensa d'aquesta política. Discursos i articles s'han usat exclusivament per a emascarar aquest fet. Aqueixa és la raó per la qual en boca dels acusats es posen monòlegs teatrals, sobre com ells, els trotskistes, eren reaccionaris, contrarevolucionaris, feixistes, enemics de la classe obrera, per un període de vint anys i com, finalment, en una presó de la GPU, entengueren el caràcter salvador de la política de Stalin. Per una altra banda, aquest, en vespres d'una nova hecatombe sagnant, ha considerat necessari dir a la classe treballadora: "Si estic obligat a destruir la vella generació bolxevic, és només en interès del socialisme. Exterminí els leninistes basant-me en la doctrina de Lenin."

Aquest és el vertader sentit de l'article del 12 de febrer. No en té cap altre. Estem davant d'una repetició abreviada de la maniobra de la "constitució democràtica". La primera extorsió (anomenem les coses pels seus noms vertaders) fou dirigida principalment contra els cercles democràtics occidentals. La més recent tenia al pensament, principalment, els obrers. Els governs conservadors d'Europa i Amèrica no tenen perquè preocupar-se. Per a una política revolucionària cal un partit revolucionari. Stalin no el té. El Partit Bolxevic ha estat assassinat. La Komintern està completament desmoralitzada. Mussolini té raó a la seua manera: ningú ha assestat a la idea de la revolució proletària colps semblants als de l'autor de l'article del 12 de febrer.

¹ "L'article de Stalin sobre la revolució mundial", *Biulleten Opozitsi*, n° 65, abril de 1938.